

OPINIA
Regionalnych Organizacji Samorządowych*
współtworzących
Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych
w sprawie planowanych zmian w systemie gospodarki odpadami komunalnymi

Regionalne Organizacje Samorządowe współtworzące Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych (OPOS) **pozytywnie oceniają wdrożenie w Polsce nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz jego funkcjonowanie w pierwszych dwunastu miesiącach.** Jego funkcjonowanie w pierwszych dwunastu miesiącach ujawniło zarówno wiele pozytywnych aspektów, jak i szereg mankamentów wynikających głównie z nieprecyzyjnych bądź wieloznacznych przepisów ustawowych. Niewątpliwie wielki trud organizacyjny i zaangażowanie ze strony samorządów gminnych, odpowiedzialnych za przeprowadzenie tzw. „rewolucji śmieciowej”, nie zawsze przynosi efekty współmierne do włożonego wysiłku i do rozbudzonych oczekiwań społecznych.

W obliczu prowadzonych oraz zapowiadanych prac legislacyjnych nad zmianami przepisów dotyczących systemu gospodarki odpadami komunalnymi wyrażamy jednoznaczne stanowisko, iż **ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach powinna wyznaczać wyłącznie ogólne ramy prawne umożliwiające poszczególnym gminom samodzielne określenie środków zmierzających do osiągnięcia ustawowo określonych celów.** Jednostki samorządu terytorialnego powinny mieć zapewnioną możliwie szeroką swobodę w samodzielnym kreowaniu rozwiązań uwzględniających ich specyfikę, warunki lokalne oraz dotychczas podjęte decyzje. Nie jest bowiem możliwym stworzenie jednolitego systemu gospodarki odpadami komunalnymi odpowiadającego potrzebom mieszkańców blisko 2.500 gmin w Polsce, cechujących się znaczącym zróżnicowaniem pod względem wielkości, liczby mieszkańców, położenia itd. Próba „odgórnego” uregulowania przedmiotowych kwestii, w szczególności zasad selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (w tym systemu PSZOK), stwarza istotne ryzyko „nadregulacji” systemu uniemożliwiającej skuteczne osiągnięcie zakładanych celów, przy jednoczesnym ponoszeniu przez mieszkańców dodatkowych i nieuzasadnionych kosztów.

Z zadowoleniem przyjmujemy podjęcie prac nad zmianą ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach uznając, iż **w chwili obecnej nowelizacja powinna dotyczyć wyłącznie najważniejszych kwestii, mających kluczowe znaczenie dla funkcjonowania nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.** Jedynie „wąski” (punktowy) zakres zmian mający na celu rozwiązanie kluczowych problemów pozwoli w naszej ocenie na szybkie i sprawne przeprowadzenie nowelizacji, która w jak najkrótszym czasie będzie mogła wejść w życie.

Próba uregulowania w chwili obecnej zbyt wielu zagadnień, nie mających charakteru pilnego, może skutkować przedłużeniem prac parlamentarnych, a w rezultacie dalszym obowiązywaniem rozwiązań znacząco utrudniających bądź paraliżujących działanie organów gmin czy ich związków.

W naszej ocenie obecnie procedowana nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach powinna objąć wyłącznie:

- 1) **doprecyzowanie kluczowych pojęć występujących w ustawie, mających bezpośrednie znaczenie dla jej prawidłowej interpretacji, w szczególności zaś:**
 - a) „*właściciela nieruchomości*” poprzez jednoznaczne określenie podmiotu zobowiązanego do realizacji obowiązków wynikających z ustawy w przypadku wielości „właścicieli” oraz poprzez jednoznaczne określenie sytuacji prawnej podmiotów zarządzających budynkami wielolokalowymi, w tym spółdzielni mieszkaniowych,
 - b) „*mieszkańca*” poprzez jednoznaczne określenie w jakich sytuacjach mamy do czynienia z zamieszkiwaniem danej nieruchomości oraz w oparciu o jakie kryteria stwierdzić czy dana osoba jest mieszkańcem,
 - c) „*selektywnej zbiórki odpadów*” poprzez jednoznaczne określenie w jakich sytuacjach właściciel nieruchomości prowadzi selektywną zbiórkę w sposób umożliwiający mu uiszczanie niższej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- 2) **stworzenie mechanizmu, zgodnego z ogólnymi zasadami prawa podatkowego, znoszącego obowiązek ponownego składania deklaracji przez właścicieli nieruchomości w przypadku zmiany stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;**
- 3) **przywrócenie pierwotnej właściwości organów egzekucyjnych w sprawach z zakresu egzekucji opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi zgodnej z zasadami ogólnymi określonymi w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji;**
- 4) **doprecyzowanie przepisów dotyczących kompetencji organów związków międzygminnych, w szczególności jako uprawnionego organu podatkowego, do czasu systemowego uregulowania tej kwestii w ustrojowych ustawach samorządowych.**

Jednocześnie w dalszej perspektywie apelujemy o przygotowanie kompleksowej propozycji zmian o charakterze systemowym i deklarujemy wspieranie poprzez opiniowanie, wszelkich działań podjętych w tym zakresie. Zmiany winny dotyczyć wszystkich kwestii zgłaszanych na przestrzeni ostatnich miesięcy przez środowisko samorządowe oraz wynikających z dotychczasowego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego i sądów administracyjnych, w tym sposobu kalkulacji stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, sprawozdawczości, zakresu i treści regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach (także w sytuacji ich stanowienia przez organy związków międzygminnych). Propozycje zmian w tym zakresie powinny uwzględniać także ewentualne nowelizacje innych, aniżeli ustawa

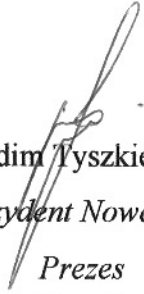
o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, aktów prawnych o charakterze systemowym, w tym ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, ustawy Ordynacja podatkowa czy ustawy Prawo zamówień publicznych.

Jednocześnie **wszelkie zmiany o charakterze systemowym winny zawierać odpowiednie rozwiązania i okresy przejściowe** uwzględniające obecnie obowiązujące akty prawa miejscowego i zawarte w trybie Prawa zamówień publicznych umowy na odbiór albo odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych.

Konkretne propozycje zmian w tym zakresie powinny być możliwie szybko poddane szerokiej dyskusji z przedstawicielami różnych środowisk, w tym środowisk samorządowych, celem wypracowania jak najlepszych rozwiązań oraz uniknięcia ewentualnych błędów skutkujących koniecznością dalszych nowelizacji ustawy.

W naszej ocenie **należy także rozważyć podjęcie prac nad nową ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach**, która bazując na obecnie przyjętych rozwiązaniach systemowych, uregulowałaby przedmiotową materię w sposób spójny i konsekwentny, czego nie sposób uczynić poprzez kolejne nowelizacje.

W imieniu
Regionalnych Organizacji Samorządowych
współtworzących
Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych

Wadim Tyszkiewicz

Prezydent Nowej Soli

Prezes

*Zrzeszenia Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów
Województwa Lubuskiego*

* Organizacje współtworzące Zespół branżowy ds. gospodarki odpadami w ramach OPOS:

- Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski
- Stowarzyszenie Związek Gmin i Powiatów Regionu Łódzkiego
- Śląski Związek Gmin i Powiatów
- Związek Gmin Lubelszczyzny
- Związek Gmin Pomorskich
- Zrzeszenie Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów Województwa Lubuskiego
- Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich

Otrzymują:

1. Prezes Rady Ministrów
2. Marszałek Sejmu
3. Ministerstwo Środowiska
4. Ministerstwo Gospodarki
5. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
6. Sejmowa Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej
7. Członkowie Sejmowej Podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia poselskich projektów ustaw o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach
8. Sejmowa Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
9. Senacka Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej
10. Związek Gmin Wiejskich RP
11. Związek Miast Polskich
12. Związek Powiatów Polskich
13. Unia Metropolii Polskich
14. Unia Miasteczek Polskich
15. Regionalne Organizacje Samorządowe
16. Tadeusz Arkit – Poseł na Sejm RP
17. Helena Hatka – Senator RP
18. Stanisław Iwan – Senator RP
19. Robert Dowhan – Senator RP
20. Bożenna Bukiewicz – Poseł RP
21. Stefan Niesiołowski – Poseł RP
22. Krystyna Sibińska – Poseł RP
23. Witold Pahl – Poseł RP
24. Bożena Sławiak – Poseł RP
25. Waldemar Sługocki – Poseł RP
26. Józef Zych – Poseł RP
27. Bogusław Wontor – Poseł RP
28. Elżbieta Rafalska – Poseł RP
29. Jerzy Materna – Poseł RP
30. Marek Ast – Poseł RP
31. Maciej Mroczek – Poseł RP
32. „Wspólnota”
33. „Gazeta Wyborcza”
34. „Gazeta Prawna”
35. „Rzeczpospolita”
36. portalsamorzadowy.pl
37. wartowiedziec.org